

**Aalisarnermut Piniarnermullu Naalackersuisoqarfik
Nunalerinermut, Imminut pilersornermut, Nukissiuteqarnermut Avatan-
giisinullu Naalackersuisoqarfik**

Maj 17, 2024

**Pineqartoq: Nunatta nannunik avammut tuniniaanera Canadami aqutsinerup innarleriaan-
naagaa**

Umasut piujuaannarnissaraluisa innarlerneqaqqajaasutut inissisimasut (CITES) nunani tamalaani niueqatigineqarsinnaaneritut tunngatillugu isumaqatigiissut malillugu allat-tuiffimmi 2mi pineqartuni nanoq ilaavoq, taamaallaallu niuerutigineqarsinnaassaaq Ilisimatuussutsikkut CITES'imik ingerlatsisuusut nalunaarusiaminni nanoq piujuaan-narsinnaasutut nalilerpassuk, nanoq aatsaat tuniniarneqarsinnaasassasoq, (CITES-NDF), tassa pisarineqartarnera piujuartitsiniartumik ingerlanneqartutut nalilerneqar-pat. Kalaallit Nunaanni qanoq nanoqartiginersoq ilisimatuussutsikkut nalunaars-orneqarsimangimmat 2007imi kalaallit namminneq piumassutsiminnik aalajangiiffi-gaat nannunik avammut tuniniaasoaqqusaassanngitsoq. Taamaasillunilu Pinngortita-leriffiup nuna tamakkerlugu qanoq nanoqartiginersoq paasiniarlugu ilisimatuussutsik-kut misissukkanik nalilersugassanik katersilluni aallartissimavoq. Taamaammallu Kalaal-lit Nunaata nannunik avammut tuniniaasinnaannginnerup atorunnaarsinnissaa angungajalluinnaalersora. Pinngortitaleriffiup taamanna aallaavigalugu naliliiffigaa ka-laallit piniartut nannunik nunanut tamalaanut tuniniaasinnaaleqqinnissaat ammaaffigi-neqaqqajaalersinnaagaluartoq pinngitsoortinneqarsinnaavoq.

Periarfissarli tamanna Canadami, Nunavummi iliuseqarnerit aarlerinartorsiornartumik inisseqqajaalerpaat. Nanoqatigiiaat pingasut nunatta Canadalu akornganniittut avillugit pisarineqarsinnaasarput Davis-strædemiittut, Baffin'ip Kangerliumarnganiittut, Ikersu-armiittullu nannut.

Nannuttassarineqarsinnaasut 2019imi Nunavummi allanngortinneqarput angutivissat marluk pisarineqaraangata arnaviap ataatsip pisarineqarsinnaasarnissaa pisarineqar-tussat suaassusaat malillugit 2:1'imiit 1:1'ngortillugit. Taamaasilluni Canadami nannut arnavissat pisarineqartartut 50% angullugu amerleriarsinnaalersillugit. Arnavissanillu amerlanerusunik pisarinnittoqartarneratigut allannguullu Nunavut tamakkerlugu atuutsinneqarami.

Nannulli arnavissat pisarineqartartut amerlinerat pissutigalugu IUCN'imi immikkut it-tumik nannunik suliaqartartut nunanut nanoqarfiusunut tamanut allagaqarput (Cana-damut, Kalaallit Nunaannut, Norgemut, Ruslandimut aammalu USAmut) 2023imi de-cembarip ulluisa 12ani, allakkami Nunavummi iliuserineqartut nanoqarneranik er-numanartorsiortitsisilersutut nalilerlugit oqariartuutigineqarpoq, piujuartitsiniartumik

piniarneqarnersut ilisimatuussutsikkut misissuinermik uppersarsarneqangimmat. Nunavummimi aqutseriaaserineqartoq pijuartitsiniarnerunngimmat CITESimilu aalajangersukkani nannunut tunngasunik eqqortitsinerunngitsumik nannuttoqarpallaartoqartarnissaanik kinguneqarsinnaalluni, aammalumi PBRSimi innersuussutaasunik akueri-neqarsimasuninngarnik unioqqutitsinerulersinnaallutik. Nunavimmi periuserineqartoq allanngortinneqangippat taava nannunik piniartoqartarnera allassimaffik 1'imi inissimalersitsisoqarsinnaalersinnaanerussalluni. Taamaasillunilu nannunik nunanut tamaalaanut tuniniaasinnaaneq ataavartumik unitsinneqarsinnaalissalluni.

Nunavimmimi allanngortitsitsisoqangippat nunatsinnut makkunatigut kinguneqartussaavoq:

1. Nunatta kitaani kangianilu piniartut arlaannaalluunniit nannup amianik nannulluunniit sunnguanilluunniit avammut tuniniaasinnaassuseqarunnaartussaassapput.
2. Kalaallit Nunatsinni takornarianut nannunniartitsisoqarsinnaajunnaassaaq.
3. Kalaallit Nunaata Nunavullu akornganni nanoqatigiiat akornganni pisaqarpallaartoqartalersinnaavoq (Davis-strædemi, Baffin'ip Kangerliumarngani aammalu Ikersuarmi), nunat pineqartut arlaata tamarmilluunniit nannuttassaminnik ikililiinngippata.

CITES'imi (CITES Animals Committee) uumasunut ataatsimiitsitaliarsuarmi ilaasortat 2024imi juulimi naapittussaapput. Umalu allakkiap siunertaraa Nunavummi iliuuserineqartut kalaallinullu nannunniartartunut kinguneqartitsisoqarsinnaaneramik Naalakkersuisut eqqumaffigisassaannik maluginiaqqusissutitut.

Qulakkeerniarlugu nannut siaruaassimaffianni tamani nannunniarneq pijuartitsiniartumik ingerlanneqartoq Canadami naalakkersuisunut ukua marluusut arlaannik aaqqiissuteqarnissamut innersuussisoqarsinnaassapput:

1. Nunavummi suaassutsit malillugit nannuttarineqartartut 1:1'imiitinnarsinnaassagaat kisiannili pisassiissutitik ikilillugit.
2. Nunavummi pisassiissutigineqartartut suaassusaat malillugit angutivissat arnaviallu 2:1'imik agguataarneqarnerat atuutsileqqissagaat.

Kalaallit Nunatta Baffin Bayimi Ikersuarmilu pijuartitsiniartumik nannunniartoqartarneramik qulakkeerinneqataasinnaapput kalaallit piniartut nannuttassaannik ikilisaanermikkut. Taamaaliussagaannili nannunut nunatta Canadamik avitseqataaffigisaani nanoqassutsimut sunniuteqarnaviangilaq.

Pinngortitaleriffiup innersuussutigaa Naalakkersuisut Canadami oqaloqateqarniaqqissasut, tamaani nanoqassutsimik aqutsinissamut tunngasutigut. Peqassutsimut tunngasut aqunneqartarnerinut tunngasut eqqartuiffiginissaat aamma iluaqutaassagaluarpoq.

Apequtissaqartoqassappat Pinngortitaleriffik akissuteqartarnissaminut piareer-
simavoq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga,

Fernando Ugarte

Miluumasunut Timmissanullu Immikkoortortaqarfimmi pisortaq